

**PRÍHOVOR PREZIDENTA SR
na 38. sneme Združenia miest a obcí Slovenska**

Bratislava, 26. 5. 2026

Vážení členovia vlády Slovenskej republiky,
vážení delegáti snemu Združenia miest a obcí Slovenska,
vážení pán primátor hlavného mesta,
primátorky a primátori,
starostky a starostovia,
dámy a páni,
ctení hostia.

Pán predseda vo svojom emotívnom príhovore povedal už toho veľmi veľa. A myslím si, že je obsiahol všetky tie zásadné problémy alebo ťažkosti, s ktorými sa bežne boríte, ale dovoľte mi, aby som vo svojom príhovore sa postupne dostal k jednej veľkej téme, ktorá tu možno až tak intenzívne nezaznievala, ale stojí pred nami a určite sa jej v nasledujúcich rokoch nevyhneme.

Na úvod mi ale dovoľte, aby som vás čo najsrdečnejšie pozdravil na úvod vášho dnešného snemu. A ten tohtoročný bude prelomový z viacerých dôvodov. Čakajú nás jesenné voľby do orgánov samospráv, a tiež vstup do desiateho volebného obdobia miestnej územnej samosprávy.

Využijem túto príležitosť na poďakovanie. Pretože každému z vás patrí úprimná vďaka za všetku prácu, za pečať, ktorú ste zanechali v tomto volebnom období na tvári našich miest a obcí.

Veľká časť z vás má nepochybne ambíciu pokračovať vo svojej práci a bude sa usilovať o opätovné zvolenie. V každom prípade, či už to tak bude alebo nie, budete v závere tohto funkčného obdobia skladať účty za uplynulé roky.

Zišli ste sa tu ako predstavitelia menších obcí aj väčších miest. Reprezentujete rôzne politické strany, koalície, mnohí ste sa uchádzali o svoje pozície, hlasy voličov ako nezávislí kandidáti. Napriek rozdielom vás však spája jeden záujem – slúžiť čo najlepšie svojim občanom. Urobiť maximum pre život i pre rozvoj obcí a miest, ktoré zastupujete. Pracujete s maximálnym nasadením. Vysoko nad rámec pracovného času a väčšinou tiež s nepretržitou pohotovosťou 24 hodín denne. Pomáhate ľuďom, riešite krízové situácie

a hľadáte riešenia neraz aj na hranici zázrakov – napríklad ako si vystačiť s terajšími financiami, ktoré máte k dispozícii, ako z nich pokryť potreby vašej obce a jej obyvateľov.

Ste tí bojovníci prvej línie, ste tí, ktorí majú bezprostrednú odozvu na svoju prácu priamo od ľudí. Viem si predstaviť, že v súčasnej zložitej ekonomickej situácii nie je jednoduché pracovať ani napĺňať svoj volebný program.

Na neradostný ekonomický vývoj doma i vo svete musí, žiaľ, vláda reagovať konsolidáciou. Jej tvrdé dopady zasahujú každú sféru života a ja rozumiem aj vám, keď voláte po finančnej pomoci, podobne ako ostatné sféry života spoločnosti.

Chcem oceniť, že vláda v tejto situácii nespí a jej pracovné rokovania v regiónoch sú signálom, že vníma situáciu na Slovensku a nie je odtrhnutá od reality skutočného života a nesedí len v Bratislave. Pozorne tiež sledujem aktivity ministerstva vnútra, ktoré sa týkajú zmien v samosprávnych zákonoch.

Je pozitívnym signálom, že sú predmetom okrúhlych stolov, konzultácií, ale hlavne, štandardného legislatívneho procesu sprevádzaného participáciou a transparentnosťou. Toto musí byť automatická vec a bežný štandard a nie výnimka. Štandardný legislatívny proces, na ktorom môžete od začiatku až do konca participovať.

Je pred nami výzva spoločne zvládnuť toto obdobie racionálnymi opatreniami a tak vytvoriť podmienky na ďalší rozvoj obcí, miest i regiónov. Pretože nezáleží na tom. V ktorej človek narodí, možnosti a príležitosti mal by mať všade rovnaké.

Pred nami však stojí úloha, ktorá je pre našu krajinu kľúčová a ktorá už dlho svieti medzi ostatnými zmenami a reformami ako jasná priorita. Je to reforma verejnej správy.

Slovenská republika má 33 rokov. Nastal čas, kedy si musíme odpovedať na zásadnú otázku – aký štát chceme mať o desaťročie, alebo o dve desaťročia. Naša odpoveď na dlhú dobu predurčí, či bude Slovensko v konkurencii s inými štátmi úspešné, alebo budeme prešľapovať na mieste.

Je to nielen príležitosť, ale aj nevyhnutnosť posunúť sa bližšie k vízii moderného, čo najviac decentralizovaného štátu 21.storočia, ktorý efektívne spravuje veci občanov. Tak, aby ich čo najmenej zaťažoval, no aby im zabezpečoval kvalitné a čo najkomfortnejšie služby.

Šírka zmien a hĺbka decentralizácie musia zodpovedať viac ako trom dekádam skúseností a vývojovým trendom vrátane modernizácie a digitalizácie verejnej správy.

Rozumiem, že reformy sa však nedajú realizovať bez peňazí. Otvára sa pred nami mimoriadna príležitosť v novom programovom období financovať reformné aktivity z eurofondov. To znamená, aby v novom programovacom období bol vyčlenený špeciálny balík európskych peňazí, z ktorých by bolo možné túto veľkú reformu verejnej správy zafinancovať.

Uvedomujem si, že samotnú reformu nemožno urobiť za jedno volebné obdobie, ale ani eurofondy tu nie sú na jedno volebné obdobie. Tu vidím priestor spojiť dopyt s ponukou.

Zároveň by sme mali k spojeniu reforiem a využitiu eurofondov pristupovať maximálne zodpovedne. Nemôžu to byť preteky v rýchlosti, ale do určitej miery aj skúška rozvahy. Aby sme pri nastavovaní zásadných systémových zmien neopakovali chyby z minulej reformy verejnej správy.

Dámy a páni,

veľmi kriticky a otvorene hovorím, že dnes nestačí tiež hovoriť o predĺžení mandátu na 5 rokov. Pokiaľ s tým musí ísť ruka v ruke aj reforma štátu, verejnej správy a samosprávy. Diskusie nemôžu byť len formálne, ale aj obsahové zmeny. Iba tak sa pohneme ďalej, iba tak môžeme vytvoriť moderný a efektívny štát, ktorý má na zreteli jediné – kvalitu života ľudí v každom jednom regióne, v každej obci.

Pevne verím, že sa do tohto dialógu o reforme zapojí intenzívne aj vláda a ďalší partneri, aby z neho postupom času nezostal opäť zbytočný popísaný papier, na ktorý sadá prach.

Vnímam, že dozrel čas na zmeny, čas na veľké upratovanie v kompetenciách, a preto ho, prosím, využime! Kompetenčný chaos je nutné upratať! Slovensko dnes stojí na križovatke a verím, že slovenskí politici, či už z koalície alebo aj z opozície nájdu silu konať a meniť veci k lepšiemu.

Pretože, ak pán predseda hovoril o tom, ako je financovaná samospráva v Českej republike, O koľko má viac peňazí, tak treba hovoriť aj o tom, ako a akým spôsobom táto samospráva funguje, aké má kompetencie, aké úlohy a akých vecí sa štát zдал v prospech

samosprávy, pretože ekonomicky neexistuje, aby česká samospráva fungovala tak isto ako slovenská a mala trikrát viac peňazí a štát ďalej fungoval so svojimi kompetenciami rovnako ako na Slovensku.

Preto, pán predseda, do vašej budúcej debaty a príhovorov budem veľmi rád a okrem požiadaviek na zvýšené financovanie samosprávy, ktoré sú legitímne, budete čoraz viac hovoriť o tom, že slovenskú samosprávu pod vašim vedením pripravujete na bolestivú, ale potrebnú reformu verejnej správy, pretože, ak budeme pokračovať aj naďalej takomto spôsobe riadenia krajiny, tak to budete to isté rozprávať každý jeden rok a nič sa na tom nezmení. A ja vám v tom držím palce a máte moju plnú podporu.

Chcem zdôrazniť, že som vždy vnímal a vnímam slovenské samosprávy ako nosný pilier demokracie. Neraz som prízvukoval, že samosprávy nemajú vo vzťahu k štátnym orgánom podriadený vzťah a nie sú ani ich oponentom, ale predovšetkým partnerom.

Pretože iba takýto partnerský vzťah nám dnes môže pomôcť, aby sme reformu verejnej správy aj v skutočnosti zvládli – ak budeme chcieť.

Jediná možnosť je realizovať reformu spoločne s tými, ktorých sa bezprostredne dotýka, teda s vami – nikdy nie bez vás.

Na našich stretnutiach ste ma presvedčili, že máte odborný potenciál na to, aby ste prichádzali s vlastnými návrhmi, s koncepciou, ako by reforma verejnej správy mala vyzeráť. Potvrďuje to aj Pozičný dokument, ktorý ste pripravili. Táto koncepcia je platformou na dialóg s úniou miest, župami, ale aj s vládou.

A opakujem, nesmie zostať zapadnutá prachom. Som veľmi rád, že naše minuloročné novoročné stretnutie, ktoré malo vždy formálny charakter, sme nahradili prvýkrát veľkým okrúhlym stolom o reforme verejnej správy. A chcem poďakovať, pán predseda vám, aj ZMOSu, združeniu vyšších územných celkov, pretože ste vtedy slúbili, že do nejakého obdobia tohto roku pripravíte nový pozičný dokument a prídete s vlastným námetom, ako si predstavujete, veľkú reformu verejnej správy, jej územnoprávneho členenia, kompetentných nejakých rozporov a zároveň aj iného spôsobu financovania. Ja som veľmi rád, že dnes na stole takýto dokument je. Zároveň už niekoľko rokov máme na stole dokument, ktorý vytvorila Únia miest Slovenska a prichádza čas, aby sme konečne začali konať. Ja chápem, že rok pred voľbami parlamentnými a tri mesiace pred voľbami komunálnymi sa asi nikto neodváža na takúto veľkú kompetenciu, ale skúsme si dať, alebo

vy si skúste dať do záveru, že urobíte všetko preto, aby ste po komunálnych voľbách a nasledujúcich parlamentných voľbách urobili čo najväčší tlak na budúcu vládnú koalíciu aj opozíciu, aby sme sa konečne pohli v realizácii tejto veľkej reformy verejnej správy.

Témou našich rokovaní boli aj konkrétne legislatívne návrhy a zmeny, ktoré komunálna sféra bytostne potrebuje. Áno, súhlasím, medzi ne patrí napríklad zrušenie ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, keďže takzvaná dlhová brzda dnes citeľne obmedzuje vaše možnosti. Vyňatie samospráv z prísnych pravidiel považujem za legitímnu tému, a to nielen vzhľadom na zanedbateľný objem zdrojov, ktorými sa sami podieľate na dlhu krajiny, ale aj s prihliadnutím na fakt, že zo zákona máte povinnosť mať vyrovnané rozpočty a nesmiete ísť do deficitu hospodárenia.

Podobne by samosprávy mali možnosť získať aktívnejšie vstupovať do legislatívneho procesu, a áno, na stole je aj diskusia, poďme o nej hovoriť, či v prípade zákonov, ktoré sa dotýkajú samospráv, by ste mali alebo nemali disponovať aj tzv. suspenzívnym vetom.

Verím tiež, že sa podarí prijať zákon, ktorý posilní kompetencie mestských a obecných polícií. a mrzí ma, že o tejto novele zákona o mestských a obecných políciách počúvam už niekoľko rokov a ešte stále sme neboli schopní tento zákon uviesť do platnosti, veď to nie je jadrová fyzika ani plán letu na vesmír, do vesmír na mesiac. Je to iba posilnenie kompetencií a presunutie častí právomocí aj na obecné polície, preto naozaj z tohto miesta žiadam aj ministra vnútra SR iba konečne uzavrieť túto debatu a predložiť dobrý návrh zákona, ktorý umožní zabezpečovať lepšie poriadok bezpečnosť občanov našich miest, v uliciach našich obcí a miesta neotáľa ďalej a nevedol žabomyšie vojny medzi tým, či kompetencie také alebo onaké majú alebo nemajú prejsť na mestskú alebo obecnú políciu.

Dámy a páni,

najväčšou katastrofou našej krajiny je po prvé rezortizmus, a snaha hrať sa na vlastnom piesočku, nechápajúc, že sme jedno 5,5 miliónové Slovensko, kde všetci pracujeme pre jeden účel, pre dobrý, kvalitný a bezpečný život občana SR a môže nám byť jedno, kto má aké kompetencie. Dôležité, že bude bezpečnosť a pokoj na našich uliciach. To má byť naša priorita. Platí to nielen v tejto oblasti. Platí to v ďalších sférach nášho

života, kedy musíme zabudnúť na to, či kompetencie má alebo nemá minister posunúť na nižšiu úroveň, regionálnu alebo región na mestskú.

To nemôže byť hra o silu a zachovať si akoby právo môcť rozhodovať o veciach. Má nám ísť o jeden záujem aj jedno, kde sa ten záujem bude realizovať a kde sa budú rozhodnutia tvoriť, ak budú v prospech občanov a budú na prospech Slovenskej republiky.

Som presvedčený, že podobne tak ako skvalitňovanie zdravotníctva či výstavba nových nemocníc, aj toto je téma bezpečnosti, kde by sme mali hľadať zhodu naprieč politickým spektrom – tým skôr, že tak ako v prípade dlhovej brzdy ide vo viacerých prípadoch aj o zákony, ktoré musí v parlamente podporiť ústavná väčšina.

Dovolím si preto tu vysloviť odkaz širokému politickému spektru. Novela týchto zákonov, ako aj ďalšie zákony súvisiace s reformou verejnej správy sú vecou všeobecnej potreby obyvateľov našich miest, obcí a samosprávnych krajov.

A myslím si, že je povinnosť vládnej koalície a aj vec zodpovedného prístupu opozičných strán podporiť všeobecne takéto kroky. Pretože tu nejde o politický súboj, ale garanciu istoty pre náš životný priestor, ktorý máme v mestách a obciach.

Napokon i samosprávy samotné predstavujú veľmi pestré politické spektrum – pôsobí tu množstvo strán, koalícií, ktoré vznikajú na miestnej úrovni a často sa líšia od toho, čo vidíme v parlamentnej či vládnej politike. Aj táto pestrosť naznačuje, že v obciach či v regiónoch ide vždy viac o hľadanie vecných riešení, než o presadzovanie straníckych záujmov. Samospráva ostáva, chvalabohu, ešte miestom, kde je ešte vždy nevyhnutná vecná diskusia, hľadanie argumentov aj potrebných kompromisov. Teda demokratický prvok, ktorý sa z verejného života často vytráca. Oceňujem, že do spoločnosti vraciate chuť diskutovať a vytvárať riešenia na odbornom základe, v ktorých je prioritou vždy záujem občana.

Pretože každý z nás je niekde doma. Každý z nás si praje, aby bol jeho domov bezpečný a aby sa v ňom cítil komfortne. Každý občan chce, aby v jeho bydlisku fungovala doprava, školy či škôlky, aby tu žila kultúra a v uliciach vládol poriadok a bolo bezpečne. My sme aktívnou súčasťou a užívateľmi služieb, ktoré samospráva zabezpečuje. Bez ohľadu na to, ako si jednotliví aktéri verejnej správy podelia svoje kompetencie – a prostriedky na ich vykonávanie – na konci tohto spoločného úsilia je vždy občan.

Máme v rukách budúcnosť Slovenskej republiky. Všetci, tak ako tu dnes stojíme a sedíme, máme v rukách aj budúcnosť kvality života ľudí na Slovensku. Preto chcem všetkých poprosiť, naprieč celým politickým spektrom, aj vás všetkých, zástupcov miest a obcí, aby sme túto jedinečnú šancu nepremárnili. Vyzývam všetkých z tohto miesta, bez ohľadu na politickú príslušnosť, aby sme spojili sily pre vybudovanie nového a moderného obsahu našej štátnosti, našej Slovenskej republiky, pretože je čas konať.

Veľmi si želám, želám aj vám všetkým, aj občanom Slovenskej republiky, aby sa nás opäť dožili, že budú vidieť v nedeľných televíznych diskusiách diskusiu o takýchto problémoch, konkrétnych veciach, ktoré naozaj ľudí trápia. A nie o obyčajných politických prekáračkách, ktoré Slovensko neposúvajú nikde dopredu.

Ďakujem vám veľmi pekne.